

Sygn. akt II Ca 658/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Wojtkiewicz
Sędziowie:	SSO Wiesława Buczek - Markowska SSO Tomasz Sobieraj (spr.)
Protokolant:	Anna Grądzik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 listopada 2016 roku w S.

sprawy z powództwa G. P.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 4 marca 2016 roku, sygn. akt I C 413/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że

a. punktowi I nadaje następujące brzmienie: „pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Szczecinie Wydział XVI Grodzki z dnia 4 lutego 2004 roku w sprawie o sygnaturze akt XVI Nc 13168/03 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie Wydział XVI Grodzki z dnia 10 września 2008 roku w sprawie o sygnaturze akt XVI Co 324/08 – w części dotyczącej G. P. co do kwoty 4916,11 zł [czterech tysięcy dziewięciuset szesnastu złotych i jedenastu groszy] obejmującej kwotę 4153,11 zł [czterech tysięcy stu pięćdziesięciu trzech złotych jedenastu groszy] tytułem należności głównej oraz odsetki ustawowe od tej kwoty za okres od 1 grudnia 2012 roku do 30 kwietnia 2014 roku w łącznej kwocie 763 zł [siedmiuset sześćdziesięciu trzech złotych] oraz oddała powództwo w pozostałym zakresie”

b. w punkcie II znosi wzajemnie pomiędzy stronami koszty procesu;

2. oddała apelację w pozostałym zakresie;

3. znosi wzajemnie pomiędzy stronami koszty postępowania apelacyjnego;

4. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie na rzecz radcy prawnej M. M. kwotę 738 zł [siedmiuset trzydziestu ośmiu złotych], w tym podatek od towarów i usług w wysokości 138 zł

[stu trzydziestu ośmiu złotych] tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powódce G. P. w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Wiesława Buczek – Markowska SSO Mariola Wojtkiewicz SSO Tomasz Sobieraj

Sygn. akt II Ca 658/16

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie po rozpoznaniu sprawy z powództwa G. P. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wyrokiem z dnia 4 marca 2016 roku:

- w punkcie pierwszym oddalił powództwo;
- w punkcie drugim zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 617 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- w punkcie trzecim orzekł, że nieuiszczone koszty sądowe ponosi Skarb Państwa;
- w punkcie czwartym przyznał od Skarbu Państwa Sądowi Rejonowemu Szczecin- Centrum w Szczecinie pełnomocnikowi z urzędu powódki - radcy prawnemu M. M. kwotę 738 złotych wraz z podatkiem Vat - tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.

Sąd Rejonowy powyższe rozstrzygnięcie oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Nakazem zapłaty z dnia 4 lutego 2004 roku, wydanym w postępowaniu upominawczym pod sygnaturą XVI Nc 13168/03, Sąd Rejonowy w Szczecinie, na skutek pozwu wniesionego przez Spółdzielnię Mieszkaniową (...), nakazał pozwanemu M. P., aby zapłacił na rzecz powódki kwotę 5 430,56 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 2 130,89 złotych od dnia 2 października 2003 roku, od kwoty 398,17 złotych od dnia 21 października 2003 roku, od kwoty 2 421,60 złotych od dnia 2 października 2003 roku oraz od kwoty 479,36 złotych od dnia 21 października 2003 roku – do dnia zapłaty, wraz z kwotą 723 złotych tytułem kosztów procesu. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 27 kwietnia 2006 roku nakaz zapłaty opatrzone klauzulą wykonalności nadaną na rzecz wierzyciela przeciwko dłużnikowi. Pozwana Spółdzielnia złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Szczecinie wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi. W dniu 15 stycznia 2007 roku nastąpił zgon dłużnika, wobec czego postępowanie egzekucyjne prowadzone z wniosku wierzyciela zostało zawieszona, a po upływie roku umorzona. Postanowieniem z dnia 10 września 2008 roku, sygn. akt XVI Co 324/08, Sąd Rejonowy w Szczecinie nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 4 lutego 2004 roku przeciwko spadkobiercom dłużnika – G. P., R. P. i K. W. (1) z ograniczeniem ich odpowiedzialności do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Pozwana złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin P. i Zachód wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko G. P.. Komornik sądowy wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwanej, podstawą prowadzonej egzekucji był nakaz zapłaty sygn. XVI Nc 13168/13, jak i tytuł wykonawczy sygn. XVI Co 324/08 wydany przeciwko spadkobiercom zmarłego M. P..

Powódka G. P. wniosła przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 04 lutego 2004r. wydanego w sprawie o sygn. akt XVI Nc 13168/03. Postępowanie było prowadzone pod sygn. akt I C 1184/09. Powództwo zostało oddalone w całości. Powódka wywiodła apelację od powyższego orzeczenia. Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy w sprawie z powództwa G. P. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. na skutek apelacji wniesionej przez powódkę od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin Centrum w S. z dnia 15 stycznia 2010 roku sygn. akt I C 1184/09 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że pozbawił w części wykonalności tytuł wykonawczy: nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 04 lutego 2004r. w sprawie o sygn. akt XVI Nc 13168/03 z klauzulą wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy w Szczecinie w dniu 10

września 2008 roku co do obowiązku G. P., spadkobiercy M. P. zapłaty Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. kwoty 1 033,06 złotych z odsetkami od poszczególnych kwot i terminów.

Powódka G. P. wniosła przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wydanego w sprawie o sygn. akt XVI Nc 6773/06 i o zapłatę. Postępowanie było prowadzone pod sygn. akt I C 658/10. Powództwo zostało oddalone w przeważającej części. Powódka wywiodła apelację od powyższego orzeczenia. Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Odwoławczy wyrokiem z dnia 7 lutego 2014 roku w sprawie prowadzonej pod sygn. akt II Ca 416/13 na skutek apelacji wniesionej przez powódkę od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 23 stycznia 2013 roku sygn. akt I C 658/10 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w pkt 1a zasądził od pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. na rzecz powódki G. P. kwotę 5000 złotych z ustawowymi odsetkami od 1 września 2011 roku, oddalając powództwo w pozostałym zakresie. W uzasadnieniu wyroku wskazano, że powyższa kwota została zasądzona na rzecz G. P. na podstawie art. 448 k.c. tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych. Powyższemu orzeczeniu nadano klauzulę wykonalności na rzecz G. P..

Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w S. wniosła pozew przeciwko G. P. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy z dnia 7 lutego 2014 roku – sygn. akt: II Ca 416/13 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 19 marca 2014 roku, co do pkt 1a. Jednocześnie wniosła o udzielenie zabezpieczenia poprzez wydanie postanowienia o wstrzymaniu wykonania wyżej wymienionego tytułu wykonawczego. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie II Wydział Cywilny w sprawie prowadzonej pod sygn. akt II C 528/14 postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2014 roku wstrzymał wykonalność tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 7 lutego 2014 roku, sygn. akt II Ca 416/13 w zakresie pkt I lit. a) do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w przedmiotowej sprawie.

Pełnomocnik pozwanej spółdzielni mieszkaniowej w jej imieniu w dniu 5 marca 2014 roku złożył oświadczenie o potrąceniu kwoty stwierdzonej wyrokiem Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Odwoławczy z dnia 7 lutego 2014 roku, sygn. akt II Ca 416/13 z należnościami pozwanej zasądzonych w innych postępowaniach sądowych, które toczyły się między powódką a pozwaną. Potrącenie nie obejmowało wierzytelności dochodzonej przez Spółdzielnię Mieszkaniową od G. P. na podstawie tytułu wykonawczego XVI Nc 13168/04. Pozwana odebrała niniejsze oświadczenie. Spółdzielnia wystąpiła do komornika z wnioskiem o umorzenie czterech postępowań egzekucyjnych prowadzonych z jej wniosku przeciwko G. P. oraz o ograniczenie piątego postępowania egzekucyjnego. Postanowieniami z dnia 13 marca 2014 roku komornik umorzył powyższe postępowania egzekucyjne - cztery w całości, zaś piąte co do kwoty 2 847,17 złotych.

G. P. pismem z dnia 17 kwietnia 2014 roku zwróciła się do Prezesa Spółdzielni Mieszkaniowej Ś. w S. o wyjaśnienie kwestii rozliczenia przez pełnomocnika spółdzielni zasądzonej kwoty 5000 złotych oraz złożenia wniosku o umorzenie egzekucji. G. P. podniosła, że to ona sama ma prawo decydować, na jakie zobowiązania przekazuje wyżej wymienioną kwotę. G. P. pismem z dnia 14 maja 2014 roku oświadczyła pozwanej, że dokonuje potrącenia przysługującej jej wobec spółdzielni wierzytelności w wysokości 6 584,93 złotych (kwota 5000 złotych wraz z odsetkami) zasądzonej na jej rzecz wyrokiem Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Odwoławczy z dnia 7 lutego 2014 roku sygn. akt II Ca 416/13, z wierzytelnością dochodzoną przez Spółdzielnię Mieszkaniową od niej na podstawie tytułu wykonawczego XVI Nc 13168/04 w postępowaniu egzekucyjnym KM 927/10 w wysokości 4 916,11 złotych. Wskazała, że w wyniku potrącenia doszło do umorzenia ww. wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej, a zatem do kwoty 4916,11 złotych. Oświadczeniem z dnia 18 maja 2014 roku pozwana sprostowała oświadczenie o potrąceniu wskazując, że dotyczy ono nakazu zapłaty o sygn. XVI Nc 13168/03, a nie omyłkowo wskazanej sygn. XVI Nc 13168/04. Pismem z dnia 28 maja 2014 roku pełnomocnik spółdzielni w nawiązaniu do pism zatytułowanych jako oświadczenie o potrąceniu z dnia 14 maja 2014 roku i oświadczenie o potrąceniu sprostowanie z dnia 18 maja 2014 roku poinformował G. P., że w chwili złożenia wyżej wymienionych oświadczeń jej wierzytelność z tytułu wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie II Wydział Odwoławczy z dnia 7 lutego 2014 roku sygn. akt II Ca 416/13 nie istniała, albowiem wygasła na skutek wcześniej dokonanego przez Spółdzielnię potrącenia. Na rozprawie z dnia 20 sierpnia 2014 roku w sprawie prowadzonej pod

sygn. II C 528/14 z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) przeciwko G. P., G. P. oświadczyła, że nigdy nie wyrażała zgody na potrącenie swojej wierzytelności w kwocie 5000 złotych, do tej pory nie wyraża. G. P. oświadczyła również na rozprawie, że w całości uznaje wierzytelność wynikającą z tytułu wykonawczego XVI Nc 13168/03.

Biegły sądowy ustalił, że wysokość zadłużenia G. P. w ramach prowadzonego wobec niej postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt KM 927/10 wynosi łącznie 5786,90 złotych. Na powyższą kwotę składają się: należność główna – 4153,11 złotych, odsetki – 1017,95 złotych, koszty procesowe – 615,84 złotych. G. P. nie posiada nadpłat w opłatach na poczet zaległości należnych wobec pozwanej za okres objęty nakazem zapłaty z dnia 4 lutego 2004 roku sygn. akt XVI Nc 13168/03 tj. za okres od 1 grudnia 2001 roku do 30 września 2003 roku.

Postępowanie prowadzone przez Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie pod sygn. akt II C 528/14 postanowieniem z dnia 1 grudnia 2014 roku zostało zawieszona na podstawie art. 177§ 1 pkt 1 k.p.c.

Postępowanie egzekucyjne prowadzone w stosunku do G. P. pod sygn. akt KM 927/10 jest w toku.

W tych okolicznościach Sąd Rejonowy uznał powództwo oparte o art. 840 § 1 k.p.c. za niezasadne. Sąd Rejonowy wskazał, że powódka żądała pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty z dnia 4 lutego 2004 roku wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w Szczecinie przeciwko dłużnikowi M. P., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przeciwko spadkobiercom dłużnika - G. P., R. P. i K. W. (2) postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 10 września 2008 roku. Odnosząc się w pierwszej kolejności do kwestionowania przez powódkę wysokości zadłużenia stwierdzonego kwestionowanym tytułem wykonawczym Sąd Rejonowy stwierdził, że weryfikacja powyższego zarzutu wymaga wiadomości specjalnych i w związku z czym przeprowadzono dowód z opinii biegłego z dziedziny rachunkowości. Z opinii tej wynika, że wysokość zadłużenia G. P. w ramach prowadzonego wobec niej postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt KM 927/10 wynosi łącznie 5786,90 złotych. Biegły wyjaśnił, że na powyższą kwotę składają się należność główna w wysokości 4153,11 złotych, odsetki w wysokości 1 017,95 złotych oraz koszty procesowe w kwocie 615,84 złotych. Jednocześnie biegły ustalił, że G., P. nie posiada nadpłat w opłatach na poczet zaległości należnych wobec pozwanej za okres objęty nakazem zapłaty z dnia 4 lutego 2004 roku sygn. akt XVI Nc 13168/03 tj. za okres od 1 grudnia 2001 roku do 30 września 2003 roku. Sąd Rejonowy zauważył, że do powyższej opinii zarzuty złożyła powódka G. P. która podniosła, że sporządzona opinia jest niepełna, dotknięta nieprawidłowościami oraz nie została oparta na wszechstronnym zbadaniu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. W ocenie strony powodowej biegła sformułowała odpowiedzi w sposób powierzchowny, bez wymaganej wnikliwości. Wobec podniesionych zarzutów Sąd Rejonowy postanowił przeprowadzić dowód z pisemnej uzupełniającej opinii biegłego w celu ustosunkowania się przez biegłego do zarzutów strony powodowej. Sąd Rejonowy wskazał, że biegły w opinii uzupełniającej wyjaśnił, że sporządził pierwotną opinię w oparciu o analizę kont pozwanej i wpłat dokonywanych przez powódkę jak i przez komorników występujących w tej sprawie. Wskazał, że przeanalizował konta pozwanego pod względem prawidłowości zarachowanych wpłat, wpłaconych przez komorników, były one prawidłowo księgowane i każdorazowo obciążały dokładnie to konto, które wskazał komornik. Biegły argumentował, że sprawdził i zweryfikował wnikliwie wszystkie wpłaty, które były zaksięgowane u pozwanej zgodnie ze wskazaniem komornika. Wyjaśnił również, że wpłaty dokonywane przez komorników były opisywane, jak winny być zarachowane i na jakie zobowiązania winny być zaksięgowane u pozwanej. Sąd Rejonowy uznał, że wprawdzie strona powodowa pomimo sporządzenia opinii uzupełniającej konsekwentnie kwestionowała prawidłowość wyliczeń poczynionych przez biegłego to jednak przedstawione przez nią dowody nie pozwoliły na zakwestionowanie wniosków zawartych w sporządzonej opinii. Sąd Rejonowy zważył, że powódka w celu wykazania zasadności swoich twierdzeń złożyła szereg wyciągów z rachunku bankowego, których treść nie pozwala jednak zdaniem sądu na przyjęcie, że dokonane wpłaty zostały poczynione w celu uregulowania należności objętej przedmiotowym tytułem wykonawczym. Co więcej enigmatyczne określenie na wielu z przedłożonych dokumentów „czynsz” nie pozwala na ustalenie, jakich należności czynszowych one dotyczą. Przedstawione przez powódkę dokumenty nie wskazują również, w jaki sposób wpłacone należności zostały zaksięgowane. Powódka na okoliczność wykazania zasadności swoich twierdzeń przedkładała również swoje własnoręczne rozliczenia. Należy przy tym zaznaczyć, że własnoręczne rozliczenia powódki nie stanowią dowodu na ustalenie wysokości zadłużenia. Odnosząc się do przedłożonych przez stronę powodową opinii biegłych

sporządzonych w innych postępowaniach, należy wskazać, iż wobec obowiązującej zasady bezpośredniości w procesie cywilnym, brak było podstaw zdaniem Sądu Rejonowego do uznania, iż dowody w postaci opinii biegłych sądowych w innych sprawach mogą stanowić takiego samego rodzaju dowód w niniejszym postępowaniu. Sąd Rejonowy uznał, że powódka dla wykazania swoich twierdzeń nie naprowadziła żadnych innych środków dowodowych pozwalających na zakwestionowanie ustaleń poczynionych przez biegłego. Sąd Rejonowy ostatecznie stwierdził, iż treść sporządzonej opinii nie została skutecznie zakwestionowana przez powódkę. Niezależnie od powyższego Sąd Rejonowy zauważył, że G. P. na rozprawie z dnia 20 sierpnia 2014 roku w sprawie prowadzonej pod sygn. II C 528/14 z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) przeciwko G. P., G. P. oświadczyła, że w całości uznaje wiarygodność wynikającą z tytułu wykonawczego XVI Nc 13168/03. Zdaniem Sądu Rejonowego - na tej podstawie należy uznać, że w niniejszej sprawie doszło do tzw. uznania niewłaściwego zobowiązań wynikających z powyższego tytułu wykonawczego. Sąd wskazał przy tym należy, że uznanie roszczenia definiuje Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 marca 2003 roku (I CKN 11/01, Lex nr 83834), jako każdy przypadek wyraźnego oświadczenia woli lub też innego jednoznacznego zachowania się dłużnika wobec wierzyciela, z którego wynika, że dłużnik uważa roszczenie za istniejące. Sąd Rejonowy uznał, że fakt uznania wyżej wymienionej wiarygodności potwierdza brak zasadności żądania powódki w zakresie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego. Jednocześnie wskazał na niekonsekwencję powódki, która z jednej strony wytoczyła w niniejszym postępowaniu powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego XVI Nc 13168/03, natomiast w toku innego postępowania w całości uznała wiarygodność wynikającą z tytułu wykonawczego XVI Nc 13168/03.

W dalszej kolejności Sąd Rejonowy rozważył zarzuty powódki w zakresie podniesionego przez nią zarzutu potrącenia. Zauważył, że powództwo opozycyjne można oprzeć na zarzucie potrącenia, bowiem nie zmierza ono do pozbawienia orzeczenia prawomocności, a jedynie wykonalności. Sąd Rejonowy dodał, że zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie sądowym ugruntowany jest pogląd, że oświadczenie dłużnika o potrąceniu jego wiarygodności z wiarygodności objętej orzeczeniem sądowym (art. 499 k.c.), złożone po zamknięciu rozprawy, stanowi zdarzenie, na którym może być oparte powództwo przeciwegzekucyjne przewidziane w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., jak również, iż odstawą powództwa z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. może być potrącenie, pomimo że powód zarzut potrącenia mógł zgłosić w postępowaniu rozpoznawczym w sprawie, w której został wydany tytuł wykonawczy. Dla dokonania oceny zasadności oświadczenia o potrąceniu złożonego przez G. P. w dniu 14 maja 2014 roku należało zdaniem Sądu Rejonowego w pierwszej kolejności ocenić zasadność oświadczenia o potrąceniu złożonego przez Spółdzielnię Mieszkaniową (...) pismem z dnia 5 marca 2014 roku. Sąd Rejonowy wskazał, że Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Odwoławczy wyrokiem z dnia 7 lutego 2014 roku w sprawie prowadzonej pod sygn. akt II Ca 416/13 zasądził od pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. na rzecz powódki G. P. kwotę 5000 złotych z ustawowymi odsetkami od 1 września 2011 roku W uzasadnieniu wyroku wskazano, że powyższa kwota została zasądzona na rzecz G. P. na podstawie art. 448 k.c. tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych. Jednocześnie powódka przyznała w toku procesu, że pozwana posiada wobec niej wiarygodności zasądzone w innych postępowaniach sądowych, które toczyły się między powódką a pozwaną. Na tej podstawie pełnomocnik pozwanej spółdzielni mieszkaniowej w jej imieniu w dniu 5 marca 2014 roku złożył oświadczenie o potrąceniu kwoty stwierdzonej wyrokiem Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Odwoławczy wyrokiem z dnia 7 lutego 2014 roku sygn. akt II Ca 416/13 z należnościami pozwanej zasądzonych w innych postępowaniach sądowych, które toczyły się między powódką a pozwaną. Potrącenie nie obejmowało wiarygodności dochodzonej przez Spółdzielnię Mieszkaniową od G. P. na podstawie tytułu wykonawczego XVI Nc 13168/04. Powódka kwestionowała przy tym skuteczność dokonanego potrącenia powołując się na przepis art. 505 pkt 3 k.c. zgodnie z treścią którego nie można potrącić wiarygodności z wiarygodnościami drugiej strony wynikającymi z czynów niedozwolonych (chyba, że będzie to umorzenie za zgodą uprawnionego). Przy czym powódka podkreślała, że nie wyraziła zgody na dokonanie potrącenia. Sąd Rejonowy zauważył, że zgodnie z art. 505 pkt 3 k.c. nie mogą być potrącone wiarygodności wynikające z czynów niedozwolonych. O zastosowaniu tego przepisu decyduje kryterium formalne, którym jest podstawa prawna zobowiązania: źródłem wiarygodności, która nie podlega potrąceniu, ma być czyn niedozwolony. Sąd Rejonowy wskazał, że naruszenie dóbr osobistych jest rodzajem czynu niedozwolonego (deliktu), co wynika m.in. z umieszczenie art. 488 k.c. w tym samym tytule kodeksu cywilnego i stosuje się do niego przepisy o przedawnieniu roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej tego rodzaju czynem. Sąd Rejonowy uznał, że

wobec braku zgody G. P. na dokonanie potrącenia, należy zatem przyjąć, że potrącenie dokonane przez Spółdzielnię Mieszkaniową było bezwzględnie nieważne ex tunc na podstawie art. 58 § 1 k.c. z powodu jej sprzeczności z ustawą.

W zakresie oświadczenia o potrąceniu złożonego przez G. P. w dniu 14 maja 2014 roku analiza przeprowadzonego postępowania dowodowego doprowadziła Sąd Rejonowy do przyjęcia, że oświadczenie to również nie wywołało skutku prawnego. Sąd Rejonowy zaznaczył, że Sąd Rejonowy Szczecin- Centrum w Szczecinie w sprawie prowadzonej pod sygn. akt II C 528/14 postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2014 roku wstrzymał wykonalność tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 7 lutego 2014 roku, sygn. akt II Ca 416/13 w zakresie pkt I lit. a) do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w przedmiotowej sprawie. Do dnia wydania wyroku w niniejszej sprawie, tamto postępowanie nie zostało prawomocnie zakończone, zatem wykonalność wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 7 lutego 2014 roku, sygn. akt II Ca 416/13 w zakresie pkt I lit. a) pozostaje wstrzymana. Wobec powyższego Sąd Rejonowy przyjął, że złożenie przez powódkę oświadczenia o dokonaniu potrącenia w dniu 14 maja 2014 roku było bezskuteczne, ponieważ postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2014 roku wykonalność tytułu wykonawczego stanowiącego podstawę dokonanego przez nią potrącenia została wstrzymana. Wstrzymanie wykonalności wyroku skutkowało bowiem brakiem możliwości egzekwowania orzeczenia. Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy uznał, iż żądanie powódki w zakresie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego jest nieuzasadnione.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł po myśli art. 98 k.p.c. Z uwagi na fakt, iż przegrywająca sprawę w całości powódka była zwolniona od kosztów sądowych w całości- koszty sporządzenia opinii biegłego sądowego ponosi Skarb Państwa, o czym orzeczono jak w punkcie III sentencji wyroku. W punkcie IV sentencji Sąd Rejonowy przyznał pełnomocnikowi z urzędu powódki należne wynagrodzenie w kwocie 600 złotych, powiększone o stawkę podatku VAT-138 złotych, łącznie 738 złotych, w oparciu o treść przepisów § 15 pkt w związku z § 2 ust. 3 w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) / Dz.U. z 2013 r poz.490 ze zm./.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, zaskarżając go w zakresie punktu I i II.

Powódka wniosła o zmianę wyroku poprzez pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego w sprawie o sygn. akt XVI Nc 13168/03 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 10 września 2008 roku, sygn. akt XVI Co 324/08 - w zakresie kwoty 4.916,11 złotych; a nadto wniosła o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Powódka zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

1/ mające wpływ na treść orzeczenia, naruszenie prawa materialnego - art. 498 § 1 k.c. w związku z art. 504 pkt 3 k.c., poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że złożenie przez powódkę oświadczenia o potrąceniu w dniu 14 maja 2014 roku było bezskuteczne, podczas gdy wystąpiły wszystkie przesłanki pozytywne jakie muszą być spełnione dla skutecznego potrącenia wierzytelności, przy jednoczesnym braku przesłanek negatywnych, które to uchybienie miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku;

2/ mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie przepisu art. 233 §1 k.p.c. poprzez:

a/ uchybienie zasadom logicznego rozumowania poprzez uznanie, że fakt uznania przez powódkę wierzytelności z nakazu zapłaty XVI Nc 13168/03 potwierdza brak zasadności żądania powódki w zakresie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, podczas gdy złożenie oświadczenia o potrąceniu stanowi samo w sobie formę uznania wierzytelności oraz gdy potrącenie dokonane poza procesem może stanowić podstawę powództwa przeciwegzekucyjnego;

b/ sprzeczne z materiałem dowodowym, a także zasadami logicznego rozumowania ustalenie, że opinia biegłego sądowego została sporządzona zgodnie z treścią postanowienia dowodowego, w sposób rzetelny, kompletny i fachowy, podczas gdy sporządzona w sprawie opinia nie pozwoliła na ustalenie: rzeczywistej kwoty zadłużenia powódki w

ramach prowadzonego wobec powódki postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygnaturze KM 927/10, ani na ustalenie, czy w toku prowadzonych wobec powódki postępowań egzekucyjnych wyegzekwowano całą należność zasądzoną prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 4 lutego 2004 roku, sygn. akt XVI Nc 13168/03, które to uchybienia miały wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Skarżąca podniosła, że sąd pierwszej Instancji błędnie uznał, że oświadczenie o potrąceniu złożone przez powódkę pismem z dnia 14 maja 2014 roku było bezskuteczne. Zdaniem powódki – Sąd Rejonowy doszedł do błędnych wniosków, uznając, że skoro postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2014 roku o udzieleniu pozwanej zabezpieczenia, w postępowaniu sygn. akt II C 528/14 o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, stanowiącego podstawę dokonanego przez powódkę potrącenia tj. wyroku o sygn. akt II Ca 416/13, została wstrzymana wykonalność tego wyroku, to złożone przez powódkę oświadczenie o potrąceniu z dnia 14 maja 2014 roku było bezskuteczne w związku z brakiem możliwości egzekwowania orzeczenia o sygn. akt II Ca 416/13. Według skarżącej - sąd popadł w sprzeczność wskazując z jednej strony, że dłużnik może rozporządzać bez ograniczeń swoją wierzytelnością w stosunku do wierzyciela, a ponadto zgłosić ją do potrącenia w każdym czasie po to by następnie, wbrew swoim wcześniejszym wywodom ustalić, że ten sam dłużnik (powódka) nie mógł skutecznie rozporządzić w danym okresie tj. w maju 2014 roku wierzytelnością służącą mu względem wierzyciela (pозwanej). Podniosła, że sąd pierwszej instancji doszedł do tej konkluzji, pomimo że w przypadku wierzytelności, jaka służyła powódce w oparciu o wyrok II Ca 416/13, zostały spełnione wszystkie przesłanki potrącenia wyrażone w przepisie art. 498 § 1 k.c. i następnych tj.: wystąpiła wzajemność wierzytelności powódki i pozwanej - strony procesu są względem siebie jednocześnie dłużnikiem i wierzycielem, co zostało wcześniej potwierdzone prawomocnymi orzeczeniami sądów wydanymi w innych postępowaniach: nakazu zapłaty o sygn. akt. XVI Nc 13168/03 oraz wyroku o sygn. akt II Ca 416/13, przedmiotem - obu wierzytelności są pieniądze, a zatem zachodzi jednorodzaowość wierzytelności przedstawionych do potrącenia, obie wierzytelności były wymagalne tzn. wymagalne są wynikające z nich roszczenia, zatem jeden i drugi wierzyciel mogli nawzajem żądać od siebie spełnienia należnych im świadczeń, obie wierzytelności były zaskarżalne, a ściślej - zgodnie z przepisem art. 498 §1 k.c.- mogą być dochodzone przed sądem lub innym organem państwowym, nie występuje żadna z przesłanek negatywnych potrącenia, wymienionych w art. 504 k.c. lub 505 k.c., czy też w przepisach szczególnych. Dodała, że sąd pierwszej instancji bezpodstawnie upatruje braku możliwości skutecznego potrącenia przez powódkę z powodu wstrzymania wykonalności wyroku o sygn. akt II Ca 416/13 stanowiącego podstawę tego potrącenia (ze wskazanego wyroku wynika wierzytelność, jej wysokość oraz jej źródło). Zdaniem powódki – sąd myli zaskarżalność z egzekucją. Zaznaczyła, że możliwość dochodzenia potrącanych wierzytelności przed sądem lub innym organem państwowym jest jednym z warunków koniecznych do potrącenia. Dla uznania, że dana wierzytelność jest zaskarżalna wystarcza potencjalna możliwość dochodzenia świadczenia na drodze przymusu prawnego. Nie ma regulacji, z której wynikałaby konieczność wszczęcia postępowania zmierzającego do dochodzenia wierzytelności. Co więcej, takie postępowanie takie nie musi w ogóle zostać wszczęte; znaczenie ma tylko potencjalna możność dochodzenia. Ponadto, co istotne, potrącenie stanowi instytucję prawnomaterialną, a nie procesową, dlatego winno być oceniane w świetle wymagań określonych przez prawo materialne i spełnienia wynikających z niego warunków. Wskazała, że stan potrącalności wyznaczony jest momentem ziszczenia się wszystkich pozytywnych przesłanek potrącenia, określonych w art. 498 §1 k.c., przy jednoczesnym braku przesłanek negatywnych. Podmiot, dla którego rozpoczęła się faza kompensacyjna, nabywa z tą chwilą prawo kształtujące, którego treścią jest możność doprowadzenia przez własne działanie, bez udziału drugiej strony, a nawet wbrew jej woli, do umorzenia dwóch stosunków prawnych, których podmiot ten jest stroną. Powódka podniosła, że w niniejszej sprawie powódka dysponowała wierzytelnością zasądzoną prawomocnym orzeczeniem Sądu II Ca 416/13. Taka wierzytelność jest bezsprzecznie wierzytelnością zaskarżalną w rozumieniu art. 498 §1 k.c. i może być przedstawiona do potrącenia. Powódka powołała się w tej mierze na poglądy doktryny i orzecznictwa.

Powódka zwróciła uwagę, że koniecznym jest przy tym nawiązanie do przebiegu innego postępowania, do którego odniósł się sąd orzekający w niniejszej sprawie: pozwana naruszyła dobra osobiste powódki, w związku z czym powódka domagała się od pozwanej zadośćuczynienia (delikt z art. 488 k.c.); w dniu 7 lutego 2014 roku zapadł prawomocny wyrok zasądzający na rzecz powódki kwotę 5.000 złotych tytułem ww. zadośćuczynienia (sygn. akt II Ca 416/13), w dniu 5 marca 2014 roku - jeszcze przed otrzymaniem przez powódkę klauzuli wykonalności do wyroku

pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa złożyła oświadczenie o potrąceniu swoich wierzytelności względem powódki z wierzytelnością powódki jaka wynikała z wyroku II Ca 416/13 zasądzającego powódce kwotę zadośćuczynienia. Oświadczenie o potrąceniu dokonane, przez pozwaną pismem z dnia 5 marca 2014 roku było nieważne ex tunc, z powodu sprzeczności z ustawą - art. 505 pkt 3 k.c. bowiem pozwana potrąciła swoje wierzytelności z wierzytelnością powódki z tytułu czynu niedozwolonego wbrew woli powódki. Pismem z dnia 17 kwietnia 2014 roku powódka wprost zakwestionowała prawidłowość i zasadność dokonanego przez pozwaną potrącenia. Dodała, że w dniu 19 marca 2014 roku Sąd nadał klauzulę wykonalności na wymieniony wyrok II Ca 416/13 zasądzający kwotę zadośćuczynienia na rzecz powódki; w dniu 24 kwietnia 2014 roku pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa wytoczyła powództwo o pozbawienie wykonalności wyroku II Ca 416/13. W pozwie zawarła wniosek o udzielenia zabezpieczenia w postaci wstrzymania wykonalności wskazanego wyroku (kopia wymienionego pozwu wraz z załącznikami znajduje się w aktach niniejszej sprawy); sprawa z ww. powództwa pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej nadano sygnaturę II 528/14. Z pozwu jasno wynika, że Spółdzielnia Mieszkaniowa oparła swoje powództwo na podstawie wynikającej z art. 840 § 1 pkt 2 K.p.c. (po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, skutek którego zobowiązanie wygasło). Zdarzeniem, jakie nastąpiło po zamknięciu rozprawy, było dokonane przez nią potrącenie. Do pozwu Spółdzielnia załączyła kopię wyroku II Ca 416/13, swoje oświadczenie o potrąceniu, pismo skierowane do Spółdzielni, z którego wynika brak zgody powódki na dokonanie wymienionego potrącenia. Zdaniem powódki - dysponując wymienionym materiałem dowodowym, z którego wyraźnie wynikało dokonanie przez pozwaną czynności niezgodnej z prawem, sąd zamiast zbadać załączony do pozwu materiał i oddalił powództwo, dodatkowo wzmocnił stan bezprawności wydając w dniu 29 kwietnia 2014 roku postanowienie o zabezpieczeniu dla pozwanej, a następnie zawieszając postępowanie do czasu zakończenia postępowania w sprawie niniejszej, postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2014 roku sąd udzielił pozwanej zabezpieczenia w sprawie 2014 roku w postaci wstrzymania wykonalności wyroku II Ca 416/13 - opierając tę procesową decyzję na nieważnym (sprzecznym z art. 504 pkt 2 k.c.) oświadczeniu pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej o potrąceniu wierzytelności. Wymienione postanowienie znajduje się w aktach sprawy. Zdaniem powódki - sąd w sprawie II C 528/14 nie pochylił się w ogóle nad prawidłowością działania pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej, a następnie sam procedował w oparciu o nieważne czynności prawne tej Spółdzielni. Powódka wskazała, że doszło zatem do sytuacji, w której pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa działała w oparciu o sprzeczną z prawem czynność prawną, a następnie sąd całkowicie zlekceważył stan bezprawności udzielając jej zabezpieczenia - podczas gdy z analizy materiału dołączonego do sprawy II C 528/14 (co zostało załączone także do akt sprawy niniejszej) wynika, że w tamtej sprawie pozwana Spółdzielnia mieszkaniowa nie oparła powództwa opozycyjnego o ustawową podstawę. Zdaniem powódki - przypieczerowanie stanu bezprawności nastąpiło w związku z oddaleniem powództwa przez sąd pierwszej Instancji w niniejszej sprawie. Sąd odniósł się bowiem do kwestii wstrzymania wykonalności wyroku II Ca 416/13- pomimo, że: postępowanie II C 528/14 jest postępowaniem niezależnym od rozpoznawanej sprawy, udzielenie zabezpieczenia w postępowaniu II C 528/14 nastąpiło w oparciu o nieważną czynność prawną pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej, postępowanie II C 528/14 zostało zawieszone do czasu rozpoznania niniejszej sprawy, a nie na odwrót - czyli w sprawie niniejszej Sąd nie powinien opierać się na przebiegu postępowania II C 528/14. W ocenie powódki istotnym jest również fakt, że sąd odmawiał powódce przyznania pomocy prawnej z urzędu. Dopiero na etapie przekazania sprawy do ponownego rozpoznania (po dwukrotnym uchyleniu postanowienia o odrzuceniu pozwu), w dniu 28 marca 2014 roku sąd wydał postanowienie o przyznaniu powódce pomocy prawnej z urzędu, a w maju 2014 roku doszła stosowane korespondencja o wyznaczeniu radcy prawnego do pełnomocnika powódki. Powódka nie była zatem w stanie zapobiec bezprawności działań pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej. Powódka — osoba bez przygotowania prawniczego i bez odpowiednich środków na zapewnienie sobie pomocy prawnej, nie potrafiła podjąć skutecznej ochrony swoich praw. Wskazała, że sąd jako organ ochrony prawnej winien zapewnić sprawiedliwy i bezstronny proces. Nieważność czynności prawnych stron Sąd winien brać pod uwagę z urzędu - także po to by nie zostały naruszone prawa strony (w szczególności działającej bez profesjonalnego pełnomocnika). Zdaniem powódki - powyższe dowodzi, że powódka skutecznie potrąciła swoją wierzytelność zasądzoną wyrokiem II Ca 416/13 z wierzytelnością pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej wynikającą z nakazu zapłaty XVI Nc 13168/03. Następnie oparła powództwo opozycyjne w niniejszej sprawie na art. 840 §1 pkt 2 k.p.c. - ponieważ po powstaniu tytułu po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, skutek którego zobowiązanie wygasło. Przy okazji zwróciła uwagę na ustawowe regulacje, z których jasno wynika intencja ustawodawcy, przewidujące wprost możliwości dokonywania potrąceń pomimo zaistnienia zdarzeń wpływających na możliwość egzekwowania wierzytelności. Takimi regulacjami są: art. 502 k.c. Podkreśliła, że w

art. 502 k.c. ustawodawca przewidział, że można potrącić nawet wierzytelność przedawnioną, jeżeli przedawnienie jeszcze nie nastąpiło w chwili, gdy powstał stan potrącalności (czyli gdy ziściły się wszystkie przesłanki potrącenia). Innymi słowy komentowany przepis dotyczy przedawnienia, które powstało po wystąpieniu stanu potrącalności (byle nie jednocześnie z nim) do chwili złożenia oświadczenia woli o potrąceniu. Przywołana regulacja pozwala potrącić wierzytelność, która kiedyś posiadała wszystkie cechy z art. 498 k.c., natomiast z chwili dokonywania potrącenia jednej z nich już nie ma. Przepis art. 502 k.c. utrwała, w interesie wierzyciela przedawnionej wierzytelności, raz powstała możliwość potrącenia. Wskazała, że w niniejszej sprawie wstrzymanie wykonania wyroku II Ca 416/13 nastąpiło właśnie po wystąpieniu stanu potrącalności. Wyjaśniła nadto, że zgodnie z art. 504 k.c. zajęcie wierzytelności przez osobę trzecią wyłącza umorzenie tej wierzytelności przez potrącenie tylko wtedy, gdy dłużnik stał się wierzycielem swego wierzyciela dopiero po dokonaniu zajęcia albo gdy jego wierzytelność stała się wymagalna po tej chwili, a przy tym dopiero później aniżeli wierzytelność zajęta. Według powódki - wskazany przepis chroni interes wierzyciela, który mógł z potrącenia wcześniej korzystać. Zajęcie wierzytelności nic może mu tego prawa odebrać. W sytuacji opisanej w art. 504 k.c., jeśli potrącenie ustawowe jest dopuszczalne, strony zachowują się zgodnie z regułami wynikającymi z poprzednio omówionych przepisów. Do skutecznego potrącenia konieczne jest więc złożenie oświadczenia woli o potrąceniu. Oświadczenie to składa się drugiej stronie. Dłużnik jedynie zawiadamia o potrąceniu organ egzekucyjny, który prowadzi egzekucję. Racją prawną przepisu art. 504 k.c., jest ochrona praw nabytych przez osobę trzecią, poza tym jest poniekąd uzupełnieniem art. 499 zd. 2 k.c. Jak wynika z powyższego, skoro można potrącać wierzytelność zajęta, brak jest podstaw do odmowy uznania skuteczności potrącenia wierzytelności powódki, wynikającej z wyroku, którego wykonanie zostało wstrzymane w postępowaniu zabezpieczającym, gdy zabezpieczenie zostało udzielone mimo oparcia wniosku pozwanej na bezwzględnie nieważnej czynności prawnej.

Skarżąca podniosła także, że stwierdzając, że fakt uznania przez powódkę wierzytelności z nakazu zapłaty XVI Nc 13168/03 potwierdza brak zasadności żądania powódki w zakresie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego sąd pierwszej instancji uchybił zasadom logicznego rozumowania. Złożenie oświadczenia woli o potrąceniu świadczy o tym, że potrącający jest przekonany o istnieniu własnego długu wobec drugiej strony. W związku z tym oświadczenie takie może być poczytane za uznanie przez niego długu (uznanie niewłaściwe) zgodnie z którym w materialnym oświadczeniu o potrąceniu właściwym mieści się uznanie własnego roszczenia wobec osoby, do której jest ono skierowane w rozumieniu art. 123 §1 pkt 2 k.c.). Powódka wskazała, że w niniejszej sprawie sąd pierwszej instancji w pierwszej kolejności wskazał, że powództwo opozycyjne można oprzeć na zarzucie potrącenia, podczas gdy w swoich wywodach zawartych zaledwie dwa akapity wcześniej, twierdzić, że „fakt uznania wierzytelności z nakazu zapłaty XVI Nc 13168/03 potwierdza brak zasadności powódki w zakresie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego” .Z powyższego wynika zdaniem powódki, że sąd pierwszej instancji pogmatwał się we własnych wywodach, albowiem nie dostrzegł, że potrącenie świadczy o uznaniu tej wierzytelności, z którą się potrąca. Zatem dowody przedstawione przez pozwaną Spółdzielnię Mieszkaniową, że powódka na rozprawie w sprawie IIC 528/14 uznała wierzytelność z nakazu zapłaty XVI Nc 13168/03 nie ma znaczenia dla niniejszej sprawy, ponieważ powódka przedłożyła już wcześniej jako dowód pismo obejmujące jej oświadczenie o potrąceniu z tym nakazem. Tym samym wywód sądu pierwszej Instancji o uznaniu wierzytelności z nakazu zapłaty XVI Nc 13168/03 był zbędny, a jego dalszy wniosek, że to uznanie potwierdza brak zasadności powódki w zakresie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w niniejszej sprawie jest nielogiczny. Faktem jest, że składając oświadczenie o potrąceniu z 14 maja 2014 roku, powódka uznała wierzytelności z nakazu zapłaty XVI Nc 13168/03. Powódka zgłaszała jednak wątpliwość co do wysokości wierzytelności z tego nakazu, a którą to wątpliwość miała wyeliminować opinia biegłego. Podała dalej, że przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego miało na celu m.in. ustalenie rzeczywistej, aktualnej kwoty zadłużenia powódki w ramach prowadzonego wobec niej postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygnaturze KM 927/10, a ponadto udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy w toku prowadzonych wobec powódki postępowań egzekucyjnych wyegzekwowano od powódki całą należność zasądzoną prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 4 lutego 2004 roku, sygn. akt XVI Nc 13168/03. Skarżąca wskazała, że biegła powołując się na przepis art. 106 §1 oraz §2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, oraz na status komornika, który jest instytucją zaufania, oparła własne ustalenia na rozliczeniach, jakich dokonał komornik, nie weryfikując tychże rozliczeń, choć w opinii zawarła stwierdzenie o przeprowadzeniu takiej weryfikacji. Wynika to choćby stąd, że do opinii załączono jedynie wyciągi z dokumentacji księgowej pozwanej spółdzielni, ale sama opinia nie odnosi się do kwot wynikających z tych wyciągów. Sporządzona w sprawie opinia stanowi jedynie raport

z materiałów przedstawionych przez pozwaną Spółdzielnię Mieszkaniową. Zdaniem powódki - pomimo tego, sąd pierwszej instancji wbrew zasadom logicznego rozumowania ustalił rzetelność, kompletność i fachowość opinii oraz to, że jest ona zgodna z postanowieniem dowodowym, podczas gdy opinia ta nie pozwoliła na ustalenie: rzeczywistej kwoty zadłużenia powódki w ramach prowadzonego wobec powódki postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygnaturze KM 927/10, ani na ustalenie czy w toku prowadzonych wobec powódki postępowań egzekucyjnych wyegzekwowano od powódki całą należność zasądzoną prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 4 lutego 2004 roku, sygn. akt XVI Nc 13168/03. Powódka wskazała, że w toku postępowania pierwszoinstancyjnego powódka kwestionowała prawidłowość i kompletność opinii oraz opinii uzupełniającej. Jej zdaniem - uznanie opinii przez sąd pierwszej instancji za rzetelną, kompletną i fachową nie koresponduje ani z rzeczywistą treścią opinii ani z zasadami doświadczenia życiowego. Z powyższych względów powódka w niniejszej apelacji wniosła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii z innego biegłego z zakresu rachunkowości na okoliczności mające zostać poddane badaniu w ramach dowodu zawnioskowanego w postępowaniu w pierwszej instancji tj.: ustalenia rzeczywistej, aktualnej kwoty zadłużenia powódki w ramach prowadzonego wobec niej postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygnaturze KM 927/10, na podstawie tytułu wykonawczego - prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 4 lutego 2004 roku, wydanego w sprawie o sygnaturze akt XVI Nc 13168/03, udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy powódka posiada nadpłatę w opłatach na poczet zaległych należności wobec pozwanej za okres objęty nakazem zapłaty z dnia 4 lutego 2004 roku sygn. akt XVI Nc 13168/03 tj. za okres od dnia 1 grudnia 2001 do dnia 30 września 2003 roku, udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy w toku prowadzonych wobec powódki postępowań egzekucyjnych wyegzekwowano od powódki całą należność zasądzoną prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 4 lutego 2004 roku, sygn. akt XVI Nc 13168/03, ewentualnie jaką kwotę wyegzekwowano i jaka pozostała do spłaty. Powódka wskazała, że na rozprawie w dniu 19 lutego 2016 roku sąd pierwszej instancji oddaliła wniosek o powołanie dowodu z innego biegłego, zaś powódka zgłosiła co do tego zastrzeżenie do protokołu w trybie art. 162 k.p.c. Ponadto zgłosiła zastrzeżenie na oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z wyjaśnień powódki. Jej zdaniem - wskazane dowody byłyby pomocne w ustaleniu możliwości pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego XVI Nc 13168/03 w całości.

Skarżąca wskazała, że wobec złożenia przez powódkę kategorię oświadczenia o potrąceniu, przy spełnieniu wszystkich wymaganych przesłanek, sąd pierwszej instancji winien uwzględnić powództwo w żądanym przez powódkę w zakresie i nie zasądzać na rzecz pozwanej kosztów sądowych. Sąd zasądził te koszty pomimo, że w postępowaniu pierwszoinstancyjnym ustalił nieważność czynności prawnej, w oparciu o którą inny Sąd wstrzymał wykonalność wyroku, z którego wynika wierzytelność powódki przedstawiona do potrącenia.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że sąd pierwszej instancji w granicach wniosków stron przeprowadził wszystkie dowody niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy, poddał jej ocenie mieszczącej się w ramach wyznaczonych dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. i w oparciu o tak zgromadzony i oceniony materiał dowodowy poczynił w badanej sprawie trafne ustalenia faktyczne, które sąd odwoławczy w pełni aprobuje i przyjmuje za własne. Sąd Rejonowy dokonał jednak częściowo wadliwej subsumpcji ustalonego stanu faktycznego do obowiązujących norm prawa materialnego.

W pierwszej kolejności zaznaczyć trzeba, że w rozpoznawanej sprawie strona powodowa domagała się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, a w istocie dwóch tytułów wykonawczych. Zauważyć bowiem należy, że tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, której nadanie uprawnia wierzyciela do prowadzenia egzekucji celem wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem egzekucyjnym, wyznaczając jednocześnie podmiotowe i przedmiotowe granice postępowania egzekucyjnego. W rozpoznawanej sprawie istniał jeden tytuł egzekucyjny, jakim jest prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego

w Szczecinie z dnia 4 lutego 2004 roku o sygnaturze akt XVI Nc 13168/03, jednak dwa tytuły wykonawcze z uwagi na to, że powyższemu orzeczeniu zostały nadane dwie klauzule wykonalności. Po pierwsze, postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 27 kwietnia 2006 roku nakaz zapłaty opatrzone klauzulą wykonalności nadaną na rzecz wierzyciela przeciwko pierwotnemu dłużnikowi M. P. i w ten sposób powstał pierwszy tytuł wykonawczy. Po drugie, postanowieniem z dnia 10 września 2008 roku, sygn. akt XVI Co 324/08, Sąd Rejonowy w Szczecinie nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 4 lutego 2004 roku przeciwko spadkobiercom dłużnika – G. P., R. P. i K. W. (1) z ograniczeniem ich odpowiedzialności do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku, co doprowadziło do powstania kolejnego tytułu wykonawczego. Analiza pozwu wskazuje, że powódka domagała się pierwotnie pozbawienia wykonalności obydwu tak wytworzonych tytułów wykonawczych w całości, przy czym uznać trzeba, że rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji oddalające powództwo – pomimo pominięcia tego zagadnienia w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku - dotyczyło całości tak sformułowanych żądań. Biorąc jednak pod uwagę, że w apelacji zakres zaskarżenia został ograniczony wyłącznie do rozstrzygnięcia oddalającego powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 4 lutego 2004 roku o sygnaturze akt XVI Nc 13168/03, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 10 września 2008 roku, sygn. akt XVI Co 324/08 w stosunku do spadkobierców dłużnika – G. P., R. P. i K. W. (1) [i to ograniczona do kwoty 4.916,11 złotych] - poza kognicją sądu odwoławczego była ocena zasadności powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 4 lutego 2004 roku o sygnaturze akt XVI Nc 13168/03, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 27 kwietnia 2006 roku przeciwko pierwotnemu dłużnikowi M. P.. Jedynie na marginesie rozważań wskazać jednak trzeba, że powódka nie posiadała legitymacji czynnej do domagania się pozbawienia wykonalności powyższego tytułu wykonawczego, skoro zgodnie z jego treścią nie było możliwe prowadzenie egzekucji w stosunku do powódki jako dłużniczki. Taką możliwość stwarzał wierzycielowi dopiero tytuł wykonawczy, jakim było wskazany wyżej nakaz zapłaty, zaopatrzone w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 10 września 2008 roku, sygn. akt XVI Co 324/08 w stosunku do spadkobierców dłużnika – G. P., R. P. i K. W. (1). Z tego względu uznać trzeba, że powódka ma interes prawny w domaganiu się pozbawienia wykonalności tego ostatniego tytułu wykonawczego – z tym zastrzeżeniem, że wyłącznie w części, która dotyczy jej osoby. Powódka nie ma natomiast legitymacji czynnej w wytoczeniu powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w stosunku do pozostałych dłużników wskazanych w treści klauzuli wykonalności, czyli R. P. i K. W. (1). Biorąc pod uwagę, że powódka objęła swoim powództwem całość opisanego wyżej tytułu wykonawczego, zasadne było oddalenie powództwa w części dotyczącej R. P. i K. W. (1), co czyni rozstrzygnięcie w tej mierze zawarte w zaskarżonym wyroku w pełni prawidłowym.

Odmienne ocenić należy orzeczenie oddalające powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 4 lutego 2004 roku o sygnaturze akt XVI Nc 13168/03, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 10 września 2008 roku, sygn. akt XVI Co 324/08 w stosunku do G. P., w zakresie kwoty 4.916,11 złotych.

Strona powodowa jako podstawę powyższego powództwa powoływała się pierwotnie na fakt wadliwego ustalenia wysokości zobowiązania stwierdzonego powyższym nakazem zapłaty oraz nieuwzględnienia w ramach rozliczeń z wierzycielem kwot wpłaconych przez nią lub od niej wyegzekwowanych na poczet zasądzonego świadczenia. Sąd odwoławczy w zakresie powyższych zarzutów w pełni aprobejuje ustalenia i rozważania sądu pierwszej instancji. Dodać jedynie należy, że powództwo opozycyjne przewidziane w art. 840 k.p.c. nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem sądowym. Powaga rzeczy osądzonej powoduje, że na podstawie art. 840 k.p.c. nie jest dopuszczalna jakakolwiek merytoryczna zmiana uprzednio wydanego prawomocnego orzeczenia. W związku z tym dłużnik [a także spadkobierca dłużnika] w tym postępowaniu nie może skutecznie powoływać się na nowe dowody i okoliczności mające wykazywać niesłuszność roszczenia wierzyciela, objętego tytułem wykonawczym [vide orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 1962 roku, 2 Cr 549/61, NP. (...); wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1972 roku, II PR 372/72, OSP 1973/11/222]. Do tego zaś

w istocie sprowadzają się zarzuty powódki związane z nieprawidłowym ustaleniem wysokości wierzytelności pozwanej spółdzielni stwierdzonej prawomocnym nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 4 lutego 2004 roku o sygnaturze akt XVI Nc 13168/03. Za dopuszczalne uznać należało natomiast podniesienie zarzutu, że zobowiązanie wynikające z powyższego orzeczenia wygasło na skutek spełnienia świadczenia. W tym zakresie wskazać jednak trzeba, że w doktrynie i judykaturze prawa cywilnego przyjmuje się, że powództwo dłużnik traci prawo do wytoczenia powództwa opozycyjnego z chwilą wyegzekwowania przez wierzyciela świadczenia objętego tytułem wykonawczym, co nie odbiera mu możliwości poszukiwania sądowej ochrony jego praw w odrębnym postępowaniu [vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2002 roku, I PKN 197/01, Wokanda 2002, nr 12, poz. 27; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1988 roku, I CR 255/88, LEX nr 8929; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1978 roku, III CRN 310/77, LEX nr 8055]. Z tego względu fakt, że doszło do wyegzekwowania części należności nie uzasadnia żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, zaś ewentualne nieprawidłowości w zakresie rozliczenia wyegzekwowanych kwot mogą być zwalczane poprzez zastosowanie środków prawnych przysługujących dłużnikowi w ramach postępowania egzekucyjnego, w szczególności wniosku o umorzenie postępowania lub skargi na czynność komornika. Gdyby natomiast założyć, że w wyniku innych postępowań egzekucyjnych prowadzonych przeciwko dłużniczce z wniosku tego samego wierzyciela doszło do bezzasadnego wyegzekwowania wyższych świadczeń niż wynikających z tytułów wykonawczych, to nie oznaczałoby to automatycznego zaliczenia ich na poczet świadczenia należnego na podstawie zaskarżonego w tym procesie tytułu wykonawczego. W takim przypadku po stronie powódki powstałaby jedynie wierzytelność o zwrot nienależnego świadczenia, którą powódka mogłaby przedstawić do potrącenia z wierzytelnością pozwanej, ustaloną w spornym tytule wykonawczym. Takiego oświadczenia powódka jednak nie złożyła, co w istocie czyniło zbędnym ustalenie prawidłowości rozliczeń kwot wyegzekwowanych w toku postępowań egzekucyjnych prowadzonych przeciwko powódce z wniosku pozwanej jako wierzyciela. W tym stanie rzeczy relevantny prawnie był jedynie zarzut powódki, że pozwana nie zaliczyła wpłat dokonywanych przez nią [lub jej zmarłego małżonka] na poczet zadłużenia wynikającego z przedmiotowego tytułu wykonawczego. Sąd Rejonowy w oparciu o prawidłowo oceniony materiał dowodowy zasadnie jednak uznał, że strona powodowa nie wykazała, żeby doszło do spełnienia przez nią świadczenia w szerszym zakresie niż uwzględnione przez samą pozwaną przy obliczeniu zadłużenia pierwotnego dłużnika.

Chybiony jest zarzut strony powodowej, że Sąd Okręgowy w tym zakresie dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w powyższym przepisie sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie „wszechstronnego rozważenia zebranego materiału”, a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności [vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1966 roku, II CR 423/66, OSNPG 1967/5-6/21; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1999 roku, I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, nr 10, poz. 382; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 11 lipca 2002 roku, IV CKN 1218/00, Lex, nr 80266; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2002 roku, IV CKN 1256/00, Lex, nr 80267]. Jak ujmuje się w literaturze, moc dowodowa oznacza siłę przekonania uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych środków dowodowych na potwierdzenie prawdziwości lub nieprawdziwości twierdzeń na temat okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, zaś wiarygodność decyduje o tym, czy określony środek dowodowy, ze względu na jego indywidualne cechy i obiektywne okoliczności, zasługuje na wiarę. Przyjmuje się jednocześnie, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być zakreślone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego [vide uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 1980 roku, II URN 175/79, OSNC 1980/ 10/200; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 roku, II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000/17/655; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2000 roku, III CKN 1049/99, Lex nr 51627; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2000 roku, IV CKN 1097/00, Lex nr 52624; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2000 roku, V CKN 94/00, Lex nr 52589; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 roku, IV CKN 1383/00, Lex nr 52544; wyrok

Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2001 roku, II UKN 423/00, OSNP 2003, nr 5, poz. 137; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2002 roku, IV CKN 859/00, Lex nr 53923; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 roku, IV CKN 1050/00, Lex nr 55499; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 roku, II CKN 817/00, Lex nr 56906; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 roku, IV CKN 1316/00, Lex nr 80273]. Jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 19 czerwca 2008 roku [I ACa 180/08, LEX nr 468598], jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Dla skuteczności zarzutu naruszenia wyżej wymienionego przepisu nie wystarcza zatem stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając. Zwalczenie swobodnej oceny dowodów nie może, więc polegać li tylko na przedstawieniu własnej, korzystnej dla skarżącego wersji zdarzeń, ustaleń stanu faktycznego opartej na własnej ocenie, lecz konieczne jest przy tym posłużeniu się argumentami wyłącznie jurydycznym wykazywanie, że wskazane w art. 233 § 1 k.p.c. kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów zostały naruszone, co miało wpływ na wyrok sprawy [analogicznie Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 lipca 2008 roku, VI ACa 306/08].

W okolicznościach niniejszej sprawy, w tym w świetle zarzutów apelacji, nie sposób uznać, aby doszło do naruszenia przez sąd pierwszej instancji normy prawnej zawartej w art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenił bowiem dowody i na ich podstawie wyciągnął trafne wnioski. Dotyczy to zwłaszcza dowodu z opinii biegłej z zakresu rachunkowości, którą Sąd Rejonowy trafnie uznał za przekonującą. Po pierwsze, opinia powyższa została sporządzona przez kompetentny podmiot dysponujący odpowiednią wiedzą specjalistyczną i doświadczeniem zawodowym. Po drugie, biegła sporządzając opinię oparła się na całokształcie zebranego w sprawie materiału dowodowego, dokonując jego szczegółowej analizy w kontekście tezy dowodowej wynikającej z postanowienia Sądu Rejonowego o przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego i poddając go następnie weryfikacji w oparciu o wskazane w opinii metody badawcze. Po trzecie, opinia biegłej jest jasna i pełna, a wnioski w niej zawarte zostały logicznie uzasadnione, stanowiąc konsekwentne zwięźczone przedstawienie w opinii procesu rozumowania. Po czwarte, biegła w opinii uzupełniającej w sposób logiczny i wyczerpujący odniosła się do wszystkich zarzutów strony powodowej, które znalazły także wyczerpujące omówienie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

W konsekwencji sąd pierwszej instancji prawidłowo przyjął, że nie było zasadne przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego. Podkreślić bowiem należy, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury [vide orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 roku, II CR 817/73, nie publ.; orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1974 roku, II CR 638/74, OSPiKA 1975/5/108; a także orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 1974 roku, II CR 5/74, Biuletyn Sądu Najwyższego 1974/4/64], który podziela Sąd Apelacyjny orzekający w niniejszej sprawie - do dowodu z opinii biegłego nie mają zastosowania wszystkie zasady prowadzenia dowodów, w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. Nie można zatem przyjąć, że sąd jest obowiązany dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia nie jest korzystna dla strony. Odmienne stanowisko oznaczałoby, że należałoby przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, by upewnić się, czy niektórzy z nich nie byłiby tego samego zdania jak strona. W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy zasadnie uznał, że nie jest uzasadniony wniosek powódki o przeprowadzeniu dowodu z opinii innego biegłego, albowiem opinia sporządzona przez biegłego wyznaczony przez sąd jest na tyle kategorierna i przekonująca, że wystarczająco wyjaśnia zagadnienia stanowiące przedmiot sporu. Samo niezadowolenie powódki z wniosków zawartych w opinii biegłej - bez jednoczesnego przedstawienia konstruktywnych zarzutów do tej opinii - nie może uzasadniać dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii innej biegłej.

Zaznaczyć dodatkowo należy, że rola biegłej w rozpoznawanej sprawie ograniczyła się do zweryfikowania prawidłowości rozliczeń pomiędzy stronami w kontekście przedstawionych przez strony dokumentów rozrachunkowych. Sąd Rejonowy w tym zakresie trafnie wskazał, że powódka - na której spoczywał ciężar

dowodu spełnienia świadczenia – nie przedstawiła żadnych wiarygodnych dowodów wskazujących na poczynienie jakichkolwiek wpłat na poczet zadłużenia, które strona pozwana nie uwzględniła w prowadzonej przez siebie ewidencji księgowej, stanowiącej podstawę opinii biegłej.

Niezależnie od tego wskazać trzeba, że Sąd Rejonowy trafnie zwrócił uwagę, że powódka w istocie uznała istnienie wierzytelności w stosunku do pozwanej, składając wprost oświadczenie w tym zakresie w postępowaniu prowadzonym w sprawie prowadzonej pod sygn. II C 528/14, a także składając oświadczenie w przedmiocie potrącenia przysługującej jej wierzytelności z wierzytelnością pozwanej spółdzielni wynikającej z przedmiotowego tytułu wykonawczego. Złożenie takiego oświadczenia wiąże się z uznaniem istnienia po stronie składającego oświadczenia długu w stosunku do adresata oświadczenia, co czyni niekonsekwentnym odmienne stanowisko strony powodowej kwestionujące w toku niniejszego postępowania wysokość zobowiązania wobec pozwanej.

Z powyższych przyczyn sąd pierwszej instancji zasadnie uznał, że omówione wyżej zarzuty nie mogą stanowić podstawę do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 4 lutego 2004 roku o sygnaturze akt XVI Nc 13168/03, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 10 września 2008 roku, sygn. akt XVI Co 324/08.

Sąd Okręgowy wziął jednak pod uwagę, że strona powodowa w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji powołała się na alternatywną podstawę pozbawienia wykonalności oznaczonego wyżej tytułu wykonawczego, jaką było umorzenie wierzytelności na skutek złożenia przez nią oświadczenia o potrąceniu. Sąd Rejonowy trafnie ustalił, że powódce przysługiwała w stosunku do pozwanej wierzytelność o zapłatę kwoty 5000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od 1 września 2011 roku zasądzona wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 7 lutego 2014 roku w sprawie prowadzonej pod sygn. akt II Ca 416/13. Bezsporne było także, że powódka w piśmie z dnia 14 maja 2014 roku [sprostowanym w piśmie z dnia 18 maja 2014 roku] oświadczyła pozwanej, że dokonuje potrącenia przysługującej jej wobec Spółdzielni Mieszkaniową “Ś.” w S. wierzytelności z wierzytelnością dochodzoną przez ten podmiot od niej na podstawie tytułu wykonawczego w sprawie o sygn. akt XVI Nc 13168/04 w postępowaniu egzekucyjnym KM 927/10 w wysokości 4916,11 złotych. W ocenie Sądu Okręgowego powyższe oświadczenie było skuteczne i doprowadziło do umorzenia obydwu wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej, a więc do wysokości wierzytelności przysługującej pozwanej. Sąd Okręgowy wziął pod uwagę, że uprzednio pozwana złożyła powódce oświadczenie z dnia 5 marca 2014 roku o potrąceniu kwoty stwierdzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie II Wydział Odwoławczy z dnia 7 lutego 2014 roku, sygn. akt II Ca 416/13 z należnościami pozwanej zasądzonych w innych postępowaniach sądowych, które toczyły się między powódką a pozwaną, które to potrącenie nie obejmowało wierzytelności dochodzonej przez Spółdzielnię Mieszkaniową od G. P. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego w sprawie o sygn. akt XVI Nc 13168/04. Sąd Rejonowy trafnie jednak wskazał, że to oświadczenie pozostawało w sprzeczności z dyspozycją art. 505 pkt. 3 k.c., które przewiduje, że nie mogą być umorzone przez potrącenie wierzytelności wynikające z czynów niedozwolonych. Sąd pierwszej instancji prawidłowo jednocześnie ustalił, że wierzytelność przysługująca powódce zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie II Wydział Odwoławczy z dnia 7 lutego 2014 roku, sygn. akt II Ca 416/13 wynikała z czynu niedozwolonego pozwanej, albowiem tak należy zakwalifikować zadośćuczynienie za krzywdę doznaną w wyniku bezprawnego naruszenia dóbr osobistych powódki zasądzone na podstawie art. 448 k.c. Wskazuje na to chociażby wykładnia systemowa tego przepisu, wskazująca na ulokowanie tego przepisu w części kodeksu cywilnego zatytułowanej “czyny niedozwolone”. W judykaturze za przytoczonym tu dominującym poglądem opowiedział się także wielokrotnie Sąd Najwyższy [między innymi w wyroku z dnia 12 grudnia 2002 roku, V CKN 1581/00, OSNC 2004/4/53, w wyroku z dnia 19 stycznia 2007 roku, III CSK 358/06, LEX nr 277289; w wyroku z dnia 1 kwietnia 2004 roku, II CK 155/03; nie publ.; w wyroku z dnia 15 czerwca 2005 roku, IV CK 805/04; nie publ., w wyroku z dnia 28 września 2005 roku, I CK 256/05, nie publ.]. Oznacza to, że do wierzytelności powódki stwierdzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie II Wydział Odwoławczy z dnia 7 lutego 2014 roku, sygn. akt II Ca 416/13 zastosowanie ma art. 505 pkt. 3 k.c.

Zaznaczyć trzeba, że wyłączenie możliwości potrącenia przewidziane w powyższym przepisie ma charakter względny w tym znaczeniu, że zakazuje dokonywania umorzenia przez potrącenie określonych uprzywilejowanych wierzytelności

wbrew woli osób uprawnionych, natomiast nie stoi na przeszkodzie, aby sam wierzyciel, któremu przysługuje tego rodzaju wierzytelność, przedstawił ją do potrącenia z wierzytelnością przysługującą w stosunku do niego jego dłużnikowi. W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że powódka nie wyraziła zgody na potrącenie wierzytelności stwierdzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie II Wydział Odwoławczy z dnia 7 lutego 2014 roku, sygn. akt II Ca 416/13 z należnościami pozwanej objętych oświadczeniem z dnia 5 marca 2014 roku, co czyniło to ostatnie oświadczenie bezskutecznym i konsekwencji nie mogło ono doprowadzić do umorzenia wierzytelności powódki. Oznacza to także, że sama powódka mogła następnie złożyć własne oświadczenie o potrąceniu wierzytelności. Sąd Okręgowy nie podziela przy tym stanowiska sądu pierwszej instancji, że w chwili składania tego oświadczenia nie zostały spełnione wszystkie przesłanki warunkujące możliwość skutecznego potrącenia wierzytelności, albowiem wierzytelność powódki nie była wykonalna z uwagi na to, że Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie II Wydział Cywilny w sprawie prowadzonej pod sygn. akt II C 528/14 postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2014 roku wstrzymał wykonalność tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 7 lutego 2014 roku, sygn. akt II Ca 416/13 w zakresie pkt I lit. a) do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w przedmiotowej sprawie.

W tym zakresie strona powodowa słusznie podniosła zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 498 § 1 k.c. Zgodnie z treścią art. 498 § 1 k.c., każdy podmiot prawa cywilnego może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności innego podmiotu, gdy spełnione są łącznie następujące przesłanki pozytywne:

- 1) dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami (wzajemność wierzytelności);
- 2) przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku (jednorodność wierzytelności);
- 3) obie wierzytelności są wymagalne (wymagalność roszczenia);
- 4) obie wierzytelności mogą być dochodzone przed sądem lub innym organem państwowym (zaskarżalność wierzytelności).

Jednocześnie należy dodać, że pomimo współistnienia wskazanych przesłanek pozytywnych, potrącenie nie będzie możliwe, gdy wystąpi zarazem choćby jedna z przesłanek negatywnych wymienionych w art. 504 lub 505 k.c. lub w przepisach szczególnych [vide A. K., A. O., A. P., T. S., Z. G., A. J., G. K., Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część ogólna, LEX, 2010].

W rozpoznawanej sprawie – wbrew odmiennemu stanowisku Sądu Rejonowego – uznać trzeba, że wszystkie wymienione wyżej przesłanki zostały spełnione. Dotyczy to zwłaszcza spełniania wymogu zaskarżalności wierzytelności przedstawionych do potrącenia. Podkreślenia wymaga, że wierzytelność przysługująca powódce została stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądowym, co determinuje zakwalifikowanie jej jako wierzytelności wymagalnej i zaskarżalnej. W judykaturze i doktrynie prawa cywilnego za rzecz oczywistą uznaje się, że do potrącenia nadają się wierzytelności zasądzone prawomocnym orzeczeniem sądu, mimo że ze względu na powagę rzeczy osądzonej ponownie przed sądem dochodzone być nie mogą. W tej mierze wskazuje się, że okoliczność zasądzenia wierzytelności prawomocnym orzeczeniem nie tylko nie wyklucza przedstawienia jej do potrącenia, ale wręcz wzmacnia pozycję potrącającego, gdyż właśnie ze względu na powagę rzeczy osądzonej dłużnik nie może kwestionować ani samego istnienia, ani wysokości swego zobowiązania. W konsekwencji dominuje pogląd, że wierzytelność zasądzona prawomocnym orzeczeniem sądu jest wierzytelnością zaskarżalną w rozumieniu art. 498 § 1 k.c. i może być przedstawiona do potrącenia [vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2005 roku, V CK 183/05, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 roku, II CK 126/05, OSNC 2006/4/74]. Do odmiennego wniosku nie może prowadzić okoliczność, że w innym postępowaniu doszło do udzielenia zabezpieczenia roszczenia pozwanej o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 7 lutego 2014 roku, sygn. akt II Ca 416/13 w zakresie pkt I lit. a) poprzez wstrzymanie jego wykonalności. Pojęcie wykonalności orzeczenia wiąże się z możliwością jego wykonania w drodze egzekucji lub w inny sposób. Z tego względu wstrzymanie wykonalności wyroku sądowego oznacza jedynie, że powódka nie mogłaby

skutecznie wyegzekwować świadczenia zasądzonego w tym orzeczeniu, natomiast w żaden sposób nie wpływa na ocenę zaskarżalności wierzytelności stwierdzonej w powyższym wyroku. W konsekwencji zastosowanie opisanego wyżej sposobu zabezpieczenia nie stoi na przeszkodzie, aby powódka w drodze oświadczenia woli, jaki jest oświadczenie o potrąceniu, doprowadziła do wzajemnego umorzenia wierzytelności przysługujących wzajemnie powódce i pozwanej, gdyż wstrzymanie wykonalności tytułu wykonawczego nie stoi na przeszkodzie zaistnieniu skutków prawnych, które ustawodawca wiąże ze złożeniem oświadczenia o potrąceniu.

Kierując się powyższymi przesłankami sąd uznał, że oświadczenia powódki z dnia 14 maja 2014 roku i z dnia 18 maja 2014 roku] były skuteczne i doprowadziły do umorzenia wierzytelności Spółdzielni Mieszkaniową "Ś." w S. dochodzonej przez ten podmiot od powódki na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 4 lutego 2004 roku o sygnaturze akt XVI Nc 13168/03, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 10 września 2008 roku, sygn. akt XVI Co 324/08 w stosunku do G. P., w zakresie kwoty 4.916,11 złotych. Zaznaczyć trzeba, że na tę ostatnią kwotę składały się – zgodnie z informacjami organu egzekucyjnego - : pozostała do wyegzekwowania należność główna w wysokości 4153,11 złotych oraz odsetki od tej kwoty należne na dzień 30 kwietnia 2014 roku w wysokości 763 złotych, przy czym z wyliczeń sądu odwoławczego wynika, że – przy uwzględnieniu kwot uprzednio wyegzekwowanych na poczet zasądzonego świadczenia – odsetki te zostały wyliczone od kwoty 4153,11 złotych za okres od dnia 1 grudnia 2012 roku do dnia 30 kwietnia 2014 roku. Sąd Okręgowy obowiązany jest w tym miejscu zauważyć, że z uwagi na to, że był związany żądaniem pozwu nie mógł pozbawić wykonalności tytuł wykonawczy w zakresie dalszych odsetek należnych za okres po 30 kwietnia 2014 rok, jednak jest oczywiste, że skoro na skutek oświadczenia o potrąceniu doszło do umorzenia wierzytelności pozwanej w zakresie należności głównej, to nie będzie podstaw do prowadzenia egzekucji o dalsze odsetki należne od tej umorzonej wierzytelności, skoro odsetki mają charakter akcesoryjny w stosunku do świadczenia głównego, co powinno doprowadzić do umorzenia całości postępowania egzekucyjnego.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, należało na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienić zaskarżony wyrok w punkcie I poprzez pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Szczecinie Wydział XVI Grodzki z dnia 4 lutego 2004 roku o sygnaturze akt XVI Nc 13168/03, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 10 września 2008 roku, sygn. akt XVI Co 324/08 w stosunku do G. P., w omówionym wyżej zakresie. W konsekwencji należało także zmienić zawarte w punkcie II zaskarżonego wyroku orzeczenie o kosztach procesu. W tym zakresie sąd odwoławczy wziął pod uwagę, że zakres powództwa wytoczonego przez powódkę był pierwotnie znacznie szerszy, gdyż dotyczył pozbawienia wykonalności dwóch tytułów wykonawczych w całości. Wprawdzie w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji doszło do ograniczenia powództwa, jednak nie było ono połączone z cofnięciem pozwu w tym zakresie, co skutkowało oddaleniem powództwa w zakresie przekraczającym żądania ostatecznie uwzględnione w wyniku apelacji przez sąd odwoławczy. Z tego względu Sąd Okręgowy przyjął, że obydwie strony wygrały proces w tym samym zakresie. Biorąc pod uwagę, że koszty procesu poniesione przez powódkę i pozwaną były do siebie zbliżone, gdyż obejmowały wyłącznie koszty zastępstwa procesowego, należało na podstawie art. 100 k.p.c. wzajemnie znieść koszty procesu za postępowanie przed sądem pierwszej instancji.

Kierując się powyższymi przesłankami orzeczono jak w punkcie pierwszym sentencji.

Apelacja powódki w pozostałym zakresie, a więc przede wszystkim zmierzającym do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Szczecinie Wydział XVI Grodzki z dnia 4 lutego 2004 roku o sygnaturze akt XVI Nc 13168/03, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 10 września 2008 roku, sygn. akt XVI Co 324/08 w stosunku do innych dłużników niż G. P., jako bezzasadna podlegała oddaleniu. Z tego względu na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak w punkcie drugim sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie trzecim sentencji na podstawie art. 100 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., kierując się tymi samymi przesłankami, co przy rozstrzygnięciu o kosztach procesu za postępowanie przed sądem pierwszej instancji.

W punkcie czwartym sentencji orzeczono o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu udzielonej powódce w postępowaniu apelacyjnym. Koszty te przyznano w wysokości stawki maksymalnej wynikającej z § 16 ust. 1 pkt. 1 w związku z § 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. poz. 1805) mającego zastosowanie w niniejszej sprawie z uwagi na datę wniesienia apelacji.

SSO Wiesława Buczek – Markowska SSO Mariola Wojtkiewicz SSO Tomasz Sobieraj